

To so poglavitna vodila, ktera naj pa skušeni učitelji še sami na vse strani raztegujejo, ker ni je nobene važne reči na svetu, da bi se mogla z besedo vravnavati tako, kakor ji je treba.

A. P.

P a z l j i v o s t.

Spisal Fr. Govekar.

(Konec.)

Ne more se misliti, da bi bilo delo, bodi si ktero koli hoče, dobro narejeno, ako se je delalo nepazljivo. Treba je tedaj, da se otroci že v prvi mladosti vadijo, da so pazljivi. Ne ravnajo prav starši, kteri dajejo otrokom mnogo igrač, da bi jih umirili, ker ravno mnogoverstnost in vedna prememba duha raztresa in unemiruje. Malo, pa dobro, je bolje, kakor pa veliko, pa slabo in poverhno. Da bode otrok pazljiv, vravnaj tako, da mu bode reč vedno nove hrane donašala. Zakaj se mala deklica s punčiko dostikrat zelo dolgo sama igra in toliko kratkočasi, da je še nevoljna, ako jo motiš? Punčika se noče umiti, vbogati, moliti, spati, zato jo pa krega, tepe i. t. d. Leseni konjiček noče dečku mirno stati, prav peljati i. t. d., zato ga pa vedno verdeva in priganja. Duh dobiva vedno nove in obilne hrane. Ker je otrok zraven vesel in zadovoljen, ne pozná dolgega časa. Posnemaj tudi ti, učitelj, iz tega vodilo, kako boš ravnal, da bodo otroci vedno pazljivi, in da jim bo to veselje in prostost.

Premodri stvarnik je tako vravnal, da v življenji le malokrat rabimo en sam počutek, ker po okoliščinah dostikrat, ko gledamo, tudi poslušamo, poslušamo in govorimo, in med delom si veselo prepevamo. Ko stopimo v javno življenje, se zgodi, da se z rečjo pečamo, ko se drugi za to ne zmeni, ter vsaki opravlja svoja opravila. In kdo more tudi zahtevati, da bi zavoljo enega ves svet miroval? Sveta dolžnost je tedaj slehernega učitelja, da učence vadi, da so tudi ta čas pazljivi in niso raztreseni, ko se drug v njih družbi z drugo rečjo peča med tem, ko se oni z drugim ukvarjajo, ali, da ob enem na več reči pazijo. Se vé, da je to kaj težavnega, pa pridnost, dobra volja in vedna vaja vse premaga.

Iz vsega posnemamo tedaj to le:

1. Ne uči ničesar, kar še otroci ne morejo razumeti, in pri začetku jim donšaj le bolj znane in vidne reči, ker le take imajo o tej dobi za nje pravo vrednost in moč.

2. Ščasoma vterjaj pazljivost; ravnaj pa se pri tem po otroškem nagnjenji, da učencem ne postane reč zoperna, in še le po tem prestopi dalje, ko so njih dušne moči že nekoliko izurjene in vkoreninjene. Varuj se, da ne boš na enkrat preveč tirjal, ker njih duh ne more prenašati toliko reči; njih duh se tedaj precej vtudi, in otroci postanejo nepazljivi in raztreseni. Sej si že videl, kako otroci knjigo, v kateri so podobe, proti koncu že naglo prebirajo, ker jih reč zavoljo mnogoverstnosti že več ne mika. Le počasi jim kaži več reči!

3. Da pazljivosti preveč ne razcepiš, prizadevaj si, da pri začetku, med tem ko se misel z rečjo pečá, vse nepotrebne dostavke izpuščaš, ali da o kaki reči ne govoriš vedno enako-merno.

4. Pazljivost je tím stanovitnejša, tem več hrane donaša dušnim močem, in kolikor bolj se združuje z otroškim nagnjenjem. Kar zbuja vedoželnost, napenja nado, pospešuje nagnjenje, ali obeta dobiček, sploh, kar se otrokom prijetno zdi, le to jih mika.

5. Ker pazljivost izhaja le iz proste volje in se s silo ne dá pridobiti, je treba, da se učencem to pa uno pojasni, da se sami prepričajo, kako jim je ta ali una reč koristna in za nje važna.

6. Dostikrat je pa že perva izreja kriva, da otroci pri naj boljši volji ne morejo biti več časa zbranega duha. Tukaj je pred vsem drugim potrebno zvediti, od kod to pa uno izvira, in se je treba potem prizadevati, da se napčna stran odpravlja. Skušnje učé, da so otroci dostikrat kar na enkrat vsi raztreseni, zato ker je njih duh nepokojin, ali so v vednem strahu, da bi reč dosti do časa ali prav ne zveršili. Drugim donaša preživa domišljija vedno preobilno podob. Zopet drugi se polotijo na enkrat pretežkega ali preveč dela, ali hočejo zamujeno v kratkem nadomestovati, in tako jih vleče reč za rečjo; ni tedaj čudno, da otroci niso pazljivi. Da bodeš imel tedaj v šoli pazljive učence, odpravljaj naj pred vse take in enake pregreške in zaderžke!